

**Asociace pro rozvoj kolektivního vyjednávání a pracovních vztahů
Nám. W. Churchilla 2
113 59 Praha 3**

Prof. JUDr. Helena VÁLKOVÁ, CSc.
ministryně spravedlnosti ČR

V Praze dne 28. 7. 2014

Věc: **Návrh na doplnění připravované novely zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník**

Vážená paní ministryně,

dovolujeme si navrhnout do aktuálně připravované novely NOZ následující změny:

1) V § 1988 odst. 2 zní:

„(2) Zakazuje se započtení proti pohledávce na náhradu újmy na zdraví, ledaže se jedná o vzájemnou pohledávku na náhradu téhož druhu. Proti pohledávce mzdy, platu, odměny ze smlouvy o výkonu závislé práce, zakládající mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem obdobný závazek, náhradě mzdy, platu nebo této odměny a odměně za pracovní pohotovost je možné započtení jen v rozsahu stanoveném jiným právním předpisem.“

Odůvodnění: Ustanovení § 144a odst. 4 zákoníku práce váže započtení proti pohledávce na mzdu, plat, odměně z dohody o výkonu závislé práce (odměně za práci na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr) a náhradu mzdy a platu na podmínky stanovené v úpravě výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy v občanském soudním řádu (OSŘ). To znamená, že musí být použit výpočtový vzorec pro zjištění zabavitelné části uvedených plnění podle OSŘ a v zákoně uvedená polovina příjmu je jen maximálním limitem. Ten může mít význam jen u vysokých příjmů (cca nad 70 000 Kč) a není vůbec potřebný. Navíc lze i tento limit dohodou o započtení vyloučit (§ 1991 NOZ). Je tedy vhodné ponechat podle § 144a odst. 4 ZP jen limit podle OSŘ, neboť současné duální limitování započtení je zbytečné

komplikované. Neopodstatněně je vynechána náhrada z odměny z dohody (např. při dočasné pracovní neschopnosti) a odměna za pracovní pohotovost, která má zásadně shodný režim, pokud jde o splatnost, výplatu a srážky, jako je mzda či plat. Tomu bude muset odpovídat i doplnění § 144a odst. 4 ZP v doprovodné novele zákoníku práce.

- 2) V § 2045 odst. 1 ve větě první se slova „ve výši nepřesahující jejich polovinu“ nahrazují slovy **„ve výši podle jiného právního předpisu“**.

Odůvodnění: Limitování srážek ze mzdy jednou polovinou uvedených příjmů je zbytečné a právní úpravu jen zkomplikovalo. Bylo totiž beze změny ponecháno ustanovení § 148 odst. 2 (do 31. 12. 2013 věta první) zákoníku práce, uvádějící, že srážky ze mzdy smějí být provedeny jen za podmínek stanovených v úpravě výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy v občanském soudním řádu (přičemž stejná formulace byla uvedena v § 144a odst. 4 ZP ve vztahu k započtení). Jde o výpočet srážek tzv. třetinovým systémem. Z toho vyplývá, že srážky na tyto dohody se provádějí zásadně tak, jako pro exekuce, maximálně však ve výši poloviny příjmu, což má význam jen u relativně vysokých příjmů (kdy zbytek čisté mzdy přesahuje částku, nad kterou je možné jej zabavit bez omezení). Taková ochrana dlužníka je ale nepotřebná – vztahuje se jen na dohody, které jsou uzavírány na základě vůle smluvních stran, nikoliv na exekuce. Text zákona vyvolal velké interpretační neshody, což agendu plátců mzdy jen zkomplikovalo. Neshoda spočívá též v otázce, zda limit poloviny se počítá z hrubého nebo čistého příjmu (dle názoru AKV je to příjem hrubý, neboť jde o soukromoprávní úpravu, přičemž čistý příjem je důsledek veřejnoprávní úpravy).

- 3) V § 2045 odst. 1 větě druhé se slova „předchozího souhlasu zaměstnavatele“ nahrazují slovy **„souhlasu zaměstnavatele, který je pro něj závazný“**.

Odůvodnění: Požadavek předchozího souhlasu zaměstnavatele k uzavření dohody je nevhodný – nejde o podmínku platnosti právního jednání, ale o souhlas zaměstnavatele s tím, že bude srážky provádět, daný kdykoliv i poté, kdy byla dohoda uzavřena. Takový souhlas ale pro zaměstnavatele musí být závazný, a to z důvodu právní jistoty.

- 4) V § 2045 odst. 1 se nakonec vkládá věta **„Souhlas předchozího zaměstnavatele nezavazuje následného zaměstnavatele.“**

Odůvodnění: Souhlas předchozího zaměstnavatele nemůže automaticky zavazovat zaměstnavatele dalšího – to by vedlo k jejich nerovnosti. Bohužel, ze současně platného znění § 149 odst. 4 ZP vyplývá opak, což je nepřijatelné, zejména pro riziko rozšíření srážek na různé soukromé půjčky (čemuž novela dřívějšího OZ, provedená zákonem č. 246/2006 Sb. zamezila). Právo odmítnout provádění srážek na základě dohody musí mít i každý další zaměstnavatel zaměstnance. Zákaz musí stanovit občanský zákoník tak, aby na jeho základě byla provedena i související novela zákoníku práce.

- 5) V § 2045 odst. 2 se na konci vkládá čárka a slova **„jestliže s prováděním srážek souhlasí.“**

Odůvodnění: Jde o úpravu související s body 3 a 4 tohoto návrhu. Současný text vyvolává pochybnosti, neboť se nezabývá potřebným souhlasem zaměstnavatele.

Věříme, že naše návrhy vezmete v úvahu. Připomínáme, že se problematikou srážek ze mzdy dlouhodobě zabýváme, a že při přípravě novely dřívějšího OZ a OSŘ, obsažené v zákoně č. 264/2006 Sb., byly i ze strany Ministerstva spravedlnosti široce akceptovány návrhy AKV.

Za

JUDr. Bořivoj ŠUBRT
předseda